

Sólyom Sándor

Összegzés helyett

„Az utat én akartam,
mert engem akart az út.”
(Magyari Lajos)

Már megcsendesült köröttem az élet,
már a vágy sem sarkall változtatást.
Rutinná vált napi teendőim,
mint pók, hálójába csombolygat.
Az ecsetem csak legyintget rám,
fehéren vádol a sok papírlap,
pedig én mindent megírtam,
mindent, ami arra való volt...
(Vagy csak én gondolom így?)
Némaságot fogadott telefonom
téves híváskor fennen káromkodik...

Múlt éveim arany-rög emlékei
fel-fel villanva most is erőt adnak:
egy-egy arc, melegítő szavak.
(Még az elmulasztott ölelések is.)
Olykor meglátogatott az Isten,
nem sajnálva tőlem a fájdalmakat sem,
mert szeretete jelének gondoltam
mentem tovább.... ahogy ma is megyek
megfelelni az útnak, mely elhívott
s magamnak is, aki arra hívatott.

Sipos Erzsébet

Hogy jobban fájjon

Jövőre száz éve már, tragédiánk Trianon

Határmenti gyerekek voltunk, s ahogy Dr. Ködöböcz Gábor elmondta, kisfiúként vágyakozva nézett át szülőfalujából a Kaszonyi és Beregszászi hegyekre. Én északbabra, Karcsáról a Kövesdi hegyeket láttam a túloldalon a vár romjaival, s valami elérhetetlen, titokzatos vágy gyötört, amiért nem mehettem oda. Fantáziámat még jobban felkeltette egy-egy monda, történet, amelyeket az idősektől hallottam, hogy a várat és Árpád-kori templomunkat titkos alagút köti össze. Legfiatalabb bátyám nyakában örökösen ott lógott a nagynéninktől örökölt színházi látszó, s azzal firkészte a környéket. Barátaival mindig a vízenyős, nádas, hosszú vízparton barangoltak. Nekünk a Karcsa-tó volt a Balaton, az életünk. A fenyvesnél, a magasabb partszakaszról mutattuk a vendégeknek: az ott már Szlovákia. Nem messze a tó közepén bóják jelezték, hogy tovább úszni, evezni tilos, ott húzódott az országhatár. A halak, vadkacsák persze ide-oda úszkáltak, s mit sem tudtak az egésztől.

Sajnos mi elég sokat tudtunk már gyermek fejjel a határ kérdésről, mivel anyai nagymamám, édesanyámékkal 1944-ben menekült Erdélyből Magyarországra. Tudtuk, mit jelentett nekünk 1920. június 4., és azt is megértettük később, nem mi akartuk a háborút, kiobbantásához semmilyen érdekünk nem fűződött, a Habsburg Monarchia tagállamaként nem sok beleszólásunk volt a külügyekbe. A győztes hatalmak mégis minket, magyarokat büntettek a legsúlyosabban azzal, hogy elvették az országunk kétharmadát.

A nagymamám sokszor beszélt a Trianoni nehéz helyzetükről, az igazságtalan román intézkedésekről, melyek kapcsán ezrével hagyták el Erdélyt a magyarok. Beszélt a visszacsatolás kimondhatatlan örömről, - ő is lelkesen lobogtatta a nemzeti színű zászlót a magyar katonák bevonulásakor -, valamint arról a mély fájdalomról, mikor a II. világháború után Erdélyt elvesztettük és megkapta Románia. A kétségbeesett magyar lakosság ismét menekülésre kényszerült vagy teljesen kiszolgáltatottá vált magára maradvá.

Elkezdődött családunk kálváriája is. Nagyanyámat elbocsátották postahivatal-vezetői állásából azzal az indokkal, hogy nem tudja a román irodalmi nyelvet, megjegyzem soha nem is tanulta meg, tömör székely beszéde ma is fülemben cseng, bölcs, humoros mondásai szállóigévé váltak nagy családunkban. Anyám és nővére nem akart román iskolába járni. Nagypám halálos sérülésekkel feküdt a dicsőszentmártoni hadi kórházban, de nagyanyámat már nem engedték hozzá a románok. Ma sem tudjuk, hol, melyik tömegsírban fekszik a jó lelkű kántortanító,